

Dosarul nr. 3ra-602/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (C.Valah)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L.Bulgac, G.Dașchevici, A.Panov)

DECIZIE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:

Judecătorii:

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

examinând recursurile depuse de Uniunea Avocaților din Republica Moldova și de către Corneliu Chisilița, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Corneliu Chisilița împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către avocatul Zinaida Lupașcu în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, s-a casat hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 23 martie 2018, Corneliu Chisilița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, deține licența de avocat nr.1515 din 16 iunie 2008 și este fondatorul Cabinetului Avocatului „Corneliu Chisilița”.

A menționat că, prin decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, recepționată la 25 ianuarie 2018, s-a constatat abatere disciplinară în acțiunile și comportamentul său, i s-a aplicat amendă în sumă de 3 000 de lei și i s-a suspendat activitatea de avocat.

A explicat că, întrucât decizia Comisiei intră în vigoare la data adoptării, fiind executorie, la 30 ianuarie 2018 a achitat amenda aplicată în mărime de 3 000 de lei. Însă, la 15 februarie 2018 a depus cerere prealabilă, înregistrată sub nr. 348/18, prin care a solicitat anularea deciziei cu restituirea sumei de 3 000 de lei, achitată cu titlu de amendă. Deși, cererea dată a rămas fără răspuns.

Astfel, instanța de judecată urmează să constate nesoluționarea în termen a cererii prealabile nr.348/18 din 15 februarie 2018 cu privire la anularea deciziei Comisiei din 2 octombrie 2017.

Reclamantul a relatat că, prin decizia contestată, i-au fost imputate încălcări grave pentru care a fost supus răspunderii disciplinare și anume: a) nu a demonstrat un exemplu de conduită profesională și corectă; b) nu a informat Ministerul Justiției și Consiliul Uniunii Avocaților în termen de 10 zile despre schimbarea datelor de contact a sediului cabinetului sau a biroului asociat de avocați.

În privința primei încălcări imputate a precizat că, la 26 august 2016, între Aida Ralea și Cabinetul Avocatului „Corneliu Chisilița” în persoana avocatului Chisilița Corneliu, a fost încheiat contractul de asistență juridică nr.26-VIII/16, având ca obiect, pregătirea actelor necesare, cererea de chemare în judecată și reprezentarea în cauza civilă Aida Ralea împotriva Cludiei Luncașu. Conform pct. 4.1 din contract, pentru prestațiile sale, clientul s-a obligat să plătească avocatului onorariul stabilit de părți în mărime de 1 000 de Euro la cursul Băncii Naționale a Moldovei în ziua achitării. În temeiul pct.4.2 din contract, onorariul urma a fi achitat până la 31 decembrie 2016, în rate, dar nu mai puțin de 5 000 de lei/lunar.

A comunicat că, pe parcursul lunii septembrie-octombrie 2016, realizând total prevederile contractului, în partea acumulării actelor necesare pentru depunerea cererii de chemare în judecată, a solicitat clienței Aida Ralea, care de facto se află peste hotarele țării, să respecte prevederile contractuale și să achite prețul contractului conform pct. 4.1 și pct. 4.2. Clienta însă a declarat că nu o interesează dosarul și că de fapt, beneficiar este o altă persoană care și urma să achite prețul contractului de asistență juridică.

Prin prisma relațiilor contractuale existente între părți, pretențiile clienței Aida Ralea sunt guvernate de legislația civilă și urmau să fie deduse unei instanțe judecătorești pentru examinare. În acest context, pretențiile clienței Aida Ralea urmau a fi înaintate prealabil avocatului Corneliu Chisilița pentru o eventuală soluționare amiabilă a problemelor apărute și explicarea efectelor contractului încheiat.

Cât privește relațiile contractuale dintre părți, reclamantul a invocat prevederile Codului civil și clauzele contractului de asistență juridică nr. 26-VIII/16 potrivit căruia s-a convenit următoarele: prezentul contract încetează de drept, fără a mai fi necesară intervenția unei instanțe judecătorești, în cazul în care una dintre părți nu își execută obligațiile esențiale enumerate la pct. 2.1, 4.1, 4.2, din prezentul contract; cesionează drepturile și obligațiile sale prevăzute de prezentul contract fără acordul celeilalte părți; rezilierea prezentului contract nu va avea nici un efect asupra obligațiilor deja scadente între părțile contractante; în cazul în care clientul refuză serviciile avocatului fără vina avocatului, sumele de bani încasate de avocat, nu se rambursează clientului; clientul se obligă să achite integral remunerarea stabilită în prezentul contract, corelativ, conform pct.5.2; avocatul se obligă să execute contractul în limita stabilită de prezentul contract.

În opinia reclamantului, Aida Ralea de facto a reziliat unilateral contractul de asistență juridică, asumându-și consecințele pct.7.1, 7.2. și 7.3. din contract.

Respectiv, Comisia pentru etică și disciplină prin decizia emisă a calificat pretinsa neexecutare contractuală a avocatului ca o abatere deontologică, operând frecvent în conținutul deciziei cu termenul de insatisfacție față de nivelul de profesionalism, insatisfacție față de comportamentul manifestat, conduita avocatului

ce contravine prevederilor legale și nu a demonstrat exemplul de conduită profesională. Însă, pretențiile petiționarei sunt de ordin material și anume a solicitat obligarea restituirii banilor și se referă la neexecutarea contractului de asistență juridică încheiat.

A afirmat că, nu este de competența Comisiei de a se expune asupra relațiilor contractuale dintre părți, or, atribuirea samavolnică a unor competențe încalcă flagrant prevederile art. 114 din Constituție potrivit căreia justiția se îndeplinește în numele legii numai de instanțele judecătorești. Acțiunile sau inacțiunile avocatului ar putea constitui o abatere disciplinară doar dacă ar exista o hotărâre judecătorească irevocabilă prin care ar fi fost soluționat litigiul material în favoarea petiționarei și constatată încălcarea drepturilor acesteia în relațiile cu avocatul.

A relevat că, plângerea este înaintată de către o altă persoană, dar nu de Aida Ralea, care potrivit datelor Poliției de Frontieră la data de 22 martie 2017 a ieșit din țară și nu s-a întors până la 31 decembrie 2017, astfel fiind în imposibilitate de a înainta plângerea la 15 mai 2017.

Deci, Comisia pentru etică și disciplină la emiterea deciziei a încălcat legea procedurală, deoarece la examinarea procedurii disciplinare din 2 octombrie 2017 nu a fost citat pentru a fi personal și a prezenta probe și explicații suplimentare pe marginea pretențiilor invocate de petiționar.

A indicat că, contractul de asistență juridică încheiat între Cabinetul Avocatului „Corneliu Chisilița” și Aida Ralea a fost semnat la 28 august 2016. Nerespectarea obligației de achitare a tranșei onorariului în mărime de 5 000 de lei până la 29 septembrie 2016 a dus la rezilierea unilaterală a contractului de către client, din care motiv avocatul a fost eliberat de obligațiile sale contractuale.

Pretenția de a întoarce suma de 5 000 de lei a devenit scadentă la 29 septembrie 2016. Din acest motiv procedura disciplinară urma a fi încetată la 29 septembrie 2017 în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Examinarea procedurii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă în mărime de 3 000 de lei avocatului Corneliu Chisilița este tardivă și ilegală.

Referitor la a doua încălcare imputată a relatat că, nu a schimbat datele de contact ale sediului, care se află pe aceeași adresă, însă adresa nu este completă. Sediul este în mun. Chișinău, str. Bănulescu Bodoni, 25 of. 207.

Avocatul Corneliu Chisilița nu poate fi sancționat pentru o încălcare ce nu a fost comisă. Sediul a rămas același, însă, din eroare nu a fost indicată adresa completă, omisiune ce nu poate fi considerată abatere disciplinară. Strada Lidia Istrati 7, mun. Chișinău este inclusă în unele acte procesuale aferente activității din comodate în recepționare.

Deoarece Cabinetul Avocatului „Corneliu Chisilița” are formă juridică de organizare a unei profesii, cu elemente de identitate ale persoanelor juridice, consideră că în privința sediului pot fi aplicate analogic prevederile legislației civile.

Privitor la cerința de încasarea a prejudiciului moral, reiterând prevederile art. 25 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ și ilegalitatea actului administrativ contestat, pârâta nu a acordat un răspuns la cererea prealabilă.

La caz, persoana vătămată este avocat de profesie iar actul administrativ ilegal a fost emis reieșind din activitatea acestuia și fără echivoc va fi afectată reputația și clientela.

A solicitat Corneliu Chisilița admiterea acțiunii, constatarea nesoluționării în termen a cererii prealabile, anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților, încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiul său a sumei de 3 000 de lei achitată cu titlu de amendă; 30 000 de lei prejudiciul moral și a cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat nesoluționarea în termen a cererii prealabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018 înaintată de Corneliu Chisilița. S-a anulat decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților. S-a încasat de la Uniunea Avocaților din Republica Moldova în beneficiul lui Corneliu Chisilița prejudiciul material în mărime de 3 000 de lei, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral și suma de 2 000 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretenția privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică în mărimea solicitată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Zinaida Lupașcu, s-a casat hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea s-a admis parțial și s-a anulat decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților. În rest, acțiunea depusă de Corneliu Chisilița privind nesoluționarea în termen a cererii prealabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018, încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielile de judecată s-a respins ca neîntemeiată.

La data de 20 martie 2019, Corneliu Chisilița, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este vădit neîntemeiată, nefondată, emisă în urma interpretării eronate și subiective a legislației în vigoare.

La data de 22 martie 2019, Uniunea Avocaților a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel în partea ce ține de anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților.

A indicat că, avocatul Corneliu Chisilița nu a demonstrat un exemplu de conduită profesională și corectă, a pierdut legătura cu Uniunea Avocaților din Republica Moldova și nu a informat Ministerul Justiției și Consiliul Uniunii Avocaților în termen de 10 zile despre schimbarea datelor de contact a sediului cabinetului.

A afirmat că, Legea cu privire la avocatură nu prevede procedura prealabilă de revocare în tot sau în parte a sancțiunii disciplinare, motiv din care acțiunea înaintată de către Corneliu Chisilița este depusă tardiv cu peste 58 de zile calendaristice.

Prin referința depusă la 19 aprilie 2019, Corneliu Chisilița, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan a solicitat respingerea recursului declarat de către Uniunea Avocaților din Republica.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a), b) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul, casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, de a admite recursul depus către Corneliu Chisilița, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan, de a casa decizia instanței de apel în partea respingerii pretențiilor de încasare a prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și de a emite în această parte o nouă hotărâre, din considerentele ce urmează.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei rezultă că, Corneliu Chisilița este deținătorul licenței nr. 1572 din 8 decembrie 2008 pentru exercitarea profesiei de avocat.

Tot, din actele cauzei se denotă că, la data de 26 august 2016 între avocatul Corneliu Chisilița și Aida Ralea a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 26-VIII/16 (f.d.13).

La data de 15 mai 2017 Aida Ralea a depus plângere în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin care a solicitat luarea unor măsuri în privința avocatului Corneliu Chisilița (f.d.14). Asupra plângerii date, la 27 septembrie 2017 avocatul Corneliu Chisilița a depus referință (f.d.15).

Prin decizia din 2 octombrie 2017, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a constatat abateri disciplinare comise de

avocatul Corneliu Chisilița, fiind sancționat cu amendă în mărime de 3 000 de lei și suspendată activitatea acestuia în conformitate cu art. 13 alin. (1) lit. e) și art. 57 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la avocatură (f.d.17-18).

Prin notificarea înregistrată la data de 30 ianuarie 2018 avocatul Corneliu Chisilița a informat Uniunea Avocaților din Republica Moldova despre achitarea amenzii în mărime de 3 000 de lei și a anexat dovada de plată (f.d.19).

Cu toate acestea, Corneliu Chisilița la data de 15 februarie 2018 a depus la Uniunea Avocaților din Republica Moldova cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei din 2 octombrie 2017, ca fiind neîntemeiată și ilegală (f.d.22-25).

Întrucât nu a primit un răspuns la cererea prealabilă, Corneliu Chisilița s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, solicitând constatarea nesoluționării în termen a cererii prelabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018; anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova; încasarea prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei; încasarea prejudiciului moral în sumă de 30 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acesteia. A constatat nesoluționarea în termen a cererii prelabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018. A anulat decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova. A dispus încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiul lui Corneliu Chisilița a prejudiciului material în sumă de 3 000 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat asupra temeiniciei apelului, a casat hotărârea instanței de fond și a emis o nouă hotărâre prin care a anulat decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova. În rest, a respins ca fiind neîntemeiate pretențiile privind constatarea nesoluționării în termen a cererii prelabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018, încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide ca fiind întemeiată poziția instanței de apel de respingere a pretenției cu privire la constatarea nesoluționării în termen a cererii prelabile nr. 348/18 din 15 februarie 2018 referitor la anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Or, conform art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data înaintării acțiunii), persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Respectiv, nesoluționarea în termen a cererii prelabile nu este obiect de examinare în instanța de contencios administrativ, ci este o cale prealabilă de examinare.

Conform art. 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, decizia Comisiei pentru etică și disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare poate fi contestată în contencios administrativ.

Respectiv, în speță obiect al examinării în contencios administrativ îl constituie anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin care avocatului Corneliu Chisilița îi sunt imputate încălcări grave pentru care a fost supus răspunderii disciplinare, și anume: nu a demonstrat un exemplu de conduită profesională și corectă, nu a informat Ministerul Justiției și Consiliul Uniunii Avocaților în termen de 10 zile despre schimbarea datelor de contact, a sediului cabinetului sau a biroului de asociat de avocați.

Prima abatere disciplinară a fost constatată de către Comisie reieșind din plângerea Aidei Ralea, care a solicitat restituirea sumei de 5 000 de lei (f.d.15).

Din conținutul contractului de asistență juridică nr. 26-VIII/16 din 28 august 2016, încheiat între avocatul Corneliu Chisilița și Aida Ralea, și anume pct. 4.2. se reține că „onorariul se achită în lei MD la cursul BNM la data achitării până la 31 decembrie 2016, în rate dar nu mai puțin de 5 000 de lei/lunar”.

În acest context, se menționează că condițiile contractuale sunt stabilite între părți, iar în caz de litigii, urmează a fi rezolvat în ordine civilă.

Respectiv, instanța de recurs concluzionează ca fiind justă poziția instanței de apel precum că, competența rezolvării litigiului apărut între avocatul Corneliu Chisilița și Aida Ralea aparține instanțelor judecătorești.

Iar, de fapt Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților în lipsa unei expuneri clare asupra litigiului apărut în baza contractului de asistență juridică, a fost în imposibilitate să se expună pe marginea cererii depuse de Aida Ralea referitor la obligarea avocatului Corneliu Chisilița de a-i restitui suma de bani.

Tot, la acest capitol, Colegiul lărgit notează că Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova în decizia sa din 2 octombrie 2017 nu a indicat în ce constă exemplul de conduită profesională și corectă, însă a făcut concluziile expuse în decizie ținând cont doar de cererea Aidei Ralea înregistrată la 15 februarie 2018, și în lipsa unei hotărâri judecătorești, care ar fi stabilit obligațiile de restituire a sumelor bănești.

Cât privește a doua abatere disciplinară „nu a informat Ministerul Justiției și Consiliul Uniunii Avocaților în termen de 10 zile despre schimbarea datelor de contact, a sediului cabinetului sau a biroului de asociat de avocați” se precizează că din materialele prezentate nu rezultă că avocatul Corneliu Chisilița ar fi schimbat datele de contact a cabinetului avocatului.

Prin urmare, instanța de recurs concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de apel de admitere a pretenției privind anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

În continuare, Colegiul lărgit consideră necesar de a admite și cerința reclamantului/recurentului de încasare din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei – sumă achitată cu titlu de amendă, deoarece este o pretenție subsecventă solicitării privind anularea deciziei din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Cît privește alegația instanței de apel precum că sunt neîntemeiate argumentele lui Corneliu Chisilița referitor la încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei, întrucât conform facturii de plată din 30 ianuarie 2018, în sumă de 3 000 de lei, beneficiar este indicat Uniunea Avocaților din Republica Moldova, însă Corneliu Chisilița contestă decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, instanța de recurs o apreciază critic.

Or, în acest sens se menționează prevederile art. 35 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, conform căreia Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău. Uniunea Avocaților este persoană juridică, are patrimoniu și buget propriu. Patrimoniul Uniunii Avocaților poate fi folosit și în activități producătoare de venituri, în condițiile legii. Bugetul Uniunii Avocaților se formează din: d) amenzile achitate de avocați în calitate de sancțiuni disciplinare.

Alin. (6) al aceluiași articol prevede că, în cadrul Uniunii Avocaților se constituie și funcționează: b) Comisia pentru etică și disciplină.

Respectiv, Uniunea Avocaților din Republica Moldova este persoană juridică, înființată în temeiul legii, are personalitate juridică și poate fi parte într-un proces civil, însă Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova deși se manifestă ca un subiect de drept în raporturile civile, aceasta nu are capacitate de folosință a drepturilor procesual civile și nu poate avea calitate de pârât în instanțele de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3), (4) din Legea contenciosului administrativ, în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile.

Mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pârâtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La examinarea cerinței cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de recurs reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

La caz, luând în considerare că s-a anulat decizia din 2 octombrie 2017 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin emiterea deciziei sus enunțate.

Deci, Colegiul judiciar reține că suma solicitată de către reclamant/recurent cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 30 000 de lei este una exagerată și nejustificată, or, la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificative.

Prin urmare, instanța de recurs ținând cont de circumstanțele și complexitatea cauzei, de statutul reclamantului conchide că suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este echitabilă suferințelor psihice suportate de către Corneliu Chisilița, nefiind excesivă pentru pârât/intimat, dar care concomitent nu poate constitui un venit nejustificat.

Referitor la pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată se menționează următoarele.

Conform art.82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă prevede că, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu dispozițiile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză, dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz, se precizează că la materialele pricinii a fost anexată factura fiscală seria QL nr. 056002 din 22 martie 2018, potrivit căreia pentru prestarea serviciilor juridice Corneliu Chisilița a achitat CA „Bargan Valeriu” suma de 4 000 de lei (f.d.31).

Astfel, ținând cont de circumstanțele stabile în raport cu prevederile legale enunțate, instanța de judecată concluzionează asupra admiterii parțiale a cerinței privind compensarea din contul pârâtului/intimatului în beneficiul reclamantului/recurentului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 de lei (sumă proporțională pretențiilor admise).

Iar, motivarea instanței de apel întru respingerea pretenției date este eronată, or, conform jurisprudenței CEDO, orice acuzat are dreptul să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer.

Referitor la argumentele expuse în cererea de recurs a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Colegiul le apreciază critic, deoarece ele sunt contrare celor invocate mai sus.

Din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia instanței de apel în partea respingerii pretențiilor de încasare a prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și de a emite în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a pretențiilor, iar în rest de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a), b) Cod administrativ, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Se casează parțial decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Corneliu Chisilița împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, în partea încasării prejudiciului material în mărime de 3 000 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 30 000 de lei și a cheltuielilor de judecată în cuantum de 4 000 de lei, cu emiterea în această parte a unei decizii noi după cum urmează: Se încasează din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiului lui Corneliu Chisilița prejudiciul material în mărime de 3 000 (trei mii) de lei (suma amenzii achitate).

Se încasează din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiului lui Corneliu Chisilița suma de 5 000 (cinci mii) de lei cu titlu de prejudiciul moral.

Se încasează din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiului lui Corneliu Chisilița cheltuielile de judecată privind asistența juridică în cuantum de 2 000 (două mii) de lei/proportional părții admise.

În rest, decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul:

Oleg Sternioală

Judecătorii:

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu